

Хрест завжди
готовий,
і ти будь готовий
його прийняти.

Андрей ШЕПТИЦЬКИЙ

31 (551)
23 липня
2015 р.

Тижневик "Галицька Просвіта" * Засновник – Івано-Франківське ОО ВУТ "Просвіта" ім. Т. Шевченка * Свідоцтво – ІФ № 521 від 15.06.2004 р. * Шеф-редактор – Степан Волковецький * Головний редактор – Богдан Вівчар * Літературний редактор – Ірина Шумада * Верстка – Марія Дзєбчук * Набір – Наталія Дяченко * Друк – КП фірма "ЛІК" * Тираж – 2000 примірників * Замовлення – № 1049 * Наша адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського, 18 * тел. (0342) 75-05-86, * тел./факс (03422) 2-38-67 * e-mail: oblasna-prosvita@ukr.net * http://uaprosvita.if.ua/ * Наші реквізити: Р/р 26003300012896 в ПАТ "Ідея Банк" МФО 336310, код 04929075. * За зміст і достовірність інформації у рекламі відповідає рекламодавець * Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій і подає матеріали для дискусії * За точність викладених фактів відповідає автор * Редакція застерігає за собою право редагувати і скорочувати матеріали * Листування з читачами – тільки на сторінках газети

КОЛОНКА РЕДАКТОРА

СІМ РАЗІВ ВІДМІРЯЙМО...

Коли Опозиційний блок у ВРУ дружно проголосував за зміни до Конституції з отим сумнівним пунктом 18-им, неочікувано включеним Президентом у перехідні положення, і радісно аплодував, підспівуючи Порошенкові, мені стало сумно. А коли в російських ЗМІ спершу з'явилися повідомлення, що нарешті Київ під тиском Вашингтону ухвалив правильний закон, і поготів.

І згадалась мені інформація початку минулого тижня, в якій американський президент ділився радісною звісткою про неочікуваний дзвінок від Путіна з підтримкою у переговорах країн шістки щодо ядерної програми Ірану та ще у розрулюванні ситуації в Сирії. А коли у Київ прибула помічниця Барака Обами Вікторія Нуланд, у мене й постало запитання: «Що ж виторгував Путін у Обами за свою підтримку. Напевно, саме той злочасний 18-ий пункт, внесений в «основне тіло» Конституції: «особливості здійснення місцевого самоврядування в окремих районах Донецької і Луганської області визначаються окремим законом...» Президент переконував, що «проект змін не передбачає ніякого особливого статусу Донбасу». У свою чергу, пані Нуланд заявила, що «Зміни до Конституції» відповідатимуть зобов'язанням України за міньськими домовленими щодо децентралізації та особливого статусу». Мовляв, усе буде о'кей!

Але ж, панове, згадайте будапештський Меморандум, де так само на нас тиснули гарантії нашої безпеки. Ми його виконали, а коли прийшла біда у наш дім, якось ніхто нині про нього і не згадає.

Чи не станеться те саме з міньськими домовленими? І тоді, як і тепер, на Україну тиснули США і Росія, тоді обіцяли захист і всіляке економічне сприяння. А вийшов пшик, панове!

Про свою позицію скажу так: я за децентралізацію, але проти особливого статусу так званих ДНР–ЛНР. Якщо Президент, прем'єр та іже з ними так завзято й настирливо переконували у необхідності підтримати, то чому Глава держави не пояснив, чому в попередньому варіанті змін до Конституції, поданому ним 2 липня, ця норма вистилась у прикінцевих положеннях, тепер же вона перемістилась в саме тіло Основного Закону? Як на мене, якщо вже й записувати щось подібне, то хіба що згадати, що український Крим і частина Донбасу – окуповані Росією території. Конституція ж пишеться на десятиліття, якщо не на віки, і залишати там такий запис про якийсь особливий статус якогось регіону та ще й із посиланням на окремий закон – вкрай безбезпечно. Адже невідомо, який Президент і який парламент може бути обраний завтра і який закон вони можуть ухвалити.

«Це національна зрада й подарунок Путіну, якщо наш український парламент сам проголошує за легалізацію терористів на сході», – заявив лідер фракції «Радикальна партія» Олег Ляшко. Однозначно не підтримали цей документ і фракція «Самопоміч», окрім самого її керівника Ганни Гопко. І все ж 288 голосами Зміни до Конституції скеровані для надання висновків до Конституційного Суду. Після його повернення восени за нього мають знову голосувати. А вже на наступній сесії ухвалити в остаточній редакції не менш як трьомастами голосами.

Отож маємо час пороздумувати над змінами до Конституції, зустрітись із депутатами й подискутувати, послухати їхні аргументи: чому вони підтримали чи не голосували за цей законопроект.

Отож не лінуймося, читаймо, дискутуймо, даваймо свої накази обранцям, яких ми підтримали на парламентських виборах. Бо ж недарма у народі кажуть: сім разів відміряй, а раз відріж. Щоб потім не каятись і не пришивати непришиване.

А тим часом сесія обласної ради так і не затвердила «Перспективний план формування територій громад області». Не вистачило кількох голосів. Та гадаємо, що вже завтра на сесії обласної ради План таки ухвалить. Адже він дає поле роботи для сотень громад краю, які вже нині думають про своє майбутнє.

Богдан ВІВЧАР

ВШАНУВАННЯ

МИТРОПОЛИТ АНДРЕЙ ШЕПТИЦЬКИЙ – ПРАВЕДНИК

2015-ий визнано Роком митрополита Андрея Шептицького. А 29 липня відзначатимемо його 150-річчя.

Папа Франциск підписав декрет, яким усьому світові проголосив геройські чесноти митрополита Андрея Шептицького. Таким чином напередодні прощі до Зарваниці завершився найважливіший етап його прославлення. Від сьогодні вся Вселенська Церква називає його праведним. І закликає всіх наслідувати його чесноти. (Чит. 3 стор.)

ПОДІЇ

«ПРАВИЙ СЕКТОР»: РЕВОЛЮЦІЯ ТРИВАЄ

Лідер «Правого сектора» Дмитро Ярош озвучив вимоги до влади, які організація має намір винести на Всеукраїнський референдум.

Про це він заявив у вівторок під час віча на Майдані Незалежності в Києві.

Ярош наголосив, що «Правий сектор» є дисциплінованою революційною силою.

Від нас дуже чекали, що ми зараз підемо громити адмінбудівлі й таке інше. Ми показуємо, що ми – дисциплінована революційна сила, яка цим

вічем розпочинає новий етап української революції. Наші бойові підрозділи зараз несуть службу в зонах своєї бойової відповідальності – ми не дамо ворогові почати широкий наступ на сході України, – сказав провідник організації.

Також Дмитро Ярош згадав про з'їзд «Правого сектора», який зумовили події біля Мукачєвого.

«На з'їзді були ухвалені стратегічні рішення. «Правий сектор» ініціює Всеукраїнський референдум, на який буде винесено декілька питань: перше

– це недовіра владі, друге – ми вимагаємо, щоб нарешті війна, яка ведеться Росією проти України, була визнана війною, а не АТО, третє – ми виступаємо за цілковиту блокаду окупованих територій», – уточнив Ярош.

Він також додав, що було ухвалене рішення перейменувати «Військово-політичний рух «Правий сектор» на «Національно-визвольний рух «Правий сектор».

Нагадаємо, раніше Дмитро Ярош повідомив, що партія не братиме участь у місцевих виборах 25 жовтня.

НОВИНИ УКРАЇНИ І КРАЮ

12 млрд. грн. на індексацію. Чи знайдуть?

На індексацію зарплат і пенсій в Україні необхідно 12 млрд. грн. Про це заявив прем'єр-міністр України Арсеній Яценюк під час засідання колегії Міністерства соціальної політики України, передає кореспондент РБК-Україна.

Нагадаємо, індексацію відповідно до ухваленого закону мають провести з 1 грудня.

Зайого словами, ці кошти можуть бути отримані від детинізації економіки, збільшення доходів на митницях, закриття податкових ям і припинення «відмивання» ПДВ.

І буде дитсадок в Микитинцях

Управління капітального будівництва Івано-Франківського міськвиконкому уклало угоду з ПП «ГалКомБуд», який належить Романові Галіпчаку, на будівництво дитячого садка в селі Микитинці.

Вартість угоди становить 13,46 млн. грн. Про це повідомляється у «Віснику державних закупівель».

Дитсадок розрахований на 95 місць. Роботи мають завершити до кінця 2017 року. Передбачено будівельні й опоряджувальні роботи, підведення комунікацій встановлення сантехніки.

Усього на торги надійшло шість пропозицій.

Разом – за трибунал

Україна й Австралія мають намір координувати зусилля для створення міжнародного трибуналу з розслідування катастрофи літака Malaysia Airlines у Донецькій області в липні 2014 року.

Про це сказано в повідомленні прес-служби Президента України.

Петро Порошенко провів телефонну розмову із прем'єр-міністром Австралії Тоні Ебботтом, під час якої сторони обговорили реалізацію ініціативи щодо створення трибуналу.

На думку керівників двох країн, вирішуючи це питання, міжнародне співтовариство має продемонструвати готовність надавати адекватну відповідь загрозам безпеки цивільної авіації й міжнародному миру та стабільності загалом.

Пам'ятна дошка Павлові Добрянському

В обласному центрі на фасаді будинку на вулиці Шевченка, 78 відкрили анотаційну дошку письменнику-гумористу Павлові Добрянському. Анотаційну дошку відкрила дружина гумориста Емілія Добрянська. Вона подякувала ініціаторам за її встановлення. Голова Івано-Франківської обласної організації НСПУ Євген Баран наголосив на важливості пам'яті про літератора, творчість якого є класичним набутком української культури. Дошку встановили в рамках програми «Івано-Франківськ – місто героїв», яка ініційована чільником міської «Свободи» Русланом Марцінківим.

А судді хто?

На пленарному засіданні Верховної Ради прем'єр-міністр України Арсеній Яценюк зазначив, що головна проблема нинішньої судової системи країни – це самі судді. Доки ми не змінимо цілком весь суддівський корпус країни, доти у нас не буде реального результату в боротьбі з корупцією. Також він заявив, що хоче ввести електронне управління в податковій системі, щоби мінімізувати корупційні ризики. Та хіба тільки тут вони існують?..

КОНФЕРЕНЦІЇ

ДЕКЛАРАЦІЯ ПРО ДЕРЖАВНИЙ СУВЕРЕНІТЕТ: ВІДНОВЛЕННЯ ЧИ ПРОГЛОШЕННЯ?

Під такою назвою в приміщенні облдержадміністрації відбувся круглий стіл, який ініціювали департамент інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю облдержадміністрації та Громадська рада при облдержадміністрації. На заході були народні депутати першого демократичного скликання, депутати обласної ради і науковці. Колишній народний депутат України часів творення й ухвалення Декларації, голова ОО ВУТ «Просвіта» імені Тараса Шевченка Степан Волковецький розповів про історичний момент ухвалення цього важливого документу, який сприяв розвалу імперії зла. Голова Громадської ради при облдержадміністрації Віталій Перевізник наголосив, що така дискусія актуалізує проблеми пам'яті, а також це добра нагода пригадати ті події, які по-справжньому вплинули на хід історії. За словами науковців, які взяли участь у заході, декларація про державний суверенітет була побудована за зразками європейської політико-правової думки. Завдяки цьому документу вдалося визначити головний напрям відновлення української державності.

ШАНОВНІ КРАЯНИ! ДОРОГІ ПРОСВІТЯНИ!

Триває передплата на газету
«ГАЛИЦЬКА ПРОСВІТА».
Передплатний індекс – 91083.

ВАРТІСТЬ ПЕРЕДПЛАТИ (без оплати оформлення):
на місяць – 4,30 грн., на півроку – 25,80 грн., на рік – 51,60 грн.

ДОКУМЕНТ

НАС ОБ'ЄДНАЄ МОВА!

РЕЗОЛЮЦІЯ

**Міжнародного форуму на підтримку української мови
«Нас об'єднає мова»
від 1 липня 2015 р.**

Оприлюднено 20 липня 2015 р. м. Київ

від Верховної Ради України – не надавати російській мові спеціального статусу;
від Верховної Ради України – внести на розгляд парламенту законопроект «Про функціонування української мови як державної та порядок застосування інших мов в Україні» авторства С. Головатого, О. Сироїд, В. Яворівського, М. Матіос та І. Фаріон або законопроект «Про порядок застосування мов в Україні», розроблений групою фахівців під керівництвом Л. Кравчука;

від Верховної Ради України – внести на розгляд парламенту законопроект про внесення змін в Адміністративний кодекс України і Кримінальний кодекс України щодо відповідальності за обмеження або порушення прав громадян України на вільне використання, застосування і функціонування державної мови у всіх сферах життя й на одержання інформації українською мовою;

від Голови Верховної Ради – провести в найближчому часі парламентські слухання про стан української мови в країні;

від Прем'єр-міністра України – невідкладно розробити й затвердити Державну програму всебічного розвитку і функціонування української мови як державної;

від Президента, Верховної Ради і Прем'єр-міністра України – створити державний орган регулювання мовної політики для вивчення стану і для розробки та контролю за впровадженням української мови в усіх сферах суспільного життя держави;

від Прем'єр-міністра і Кабінету міністрів України – терміново відновити мовлення українських каналів в Донецькій та Луганській областях, особливо на окупованих територіях;

від Кабінету міністрів України – внести на розгляд парламенту законопроект про національний культурний продукт з визначенням державної мови як одного з основних критеріїв визнання продукту національним;

від Кабінету міністрів України – передбачити у проекті довгострокової стратегії розвитку культури конкретні кроки щодо всебічної підтримки державної мови в усіх сферах культури;

від Кабінету міністрів України – передбачити у законопроекті «Про освіту» всебічні гарантії прав на одержання освіти державною мовою на всіх рівнях;

від Конституційного Суду України – скасувати закон «Про засади державної мовної політики»;

від Міністра освіти й науки України – ініціювати внесення змін до закону «Про вищу освіту», передбачивши надання дисципліні «Українська мова за профе-

сійним спрямуванням» (або «Ділова українська мова», або «Культура українського мовлення» тощо) статусу навчальної дисципліни для обов'язкового опанування у вищих школах студентами всіх спеціальностей як природничого, так і гуманітарного профілів із чітко визначеним для неї мінімумом кредитів ЄКТС – не менше 4 кредитів – та формою контролю – екзамен;

від Кабінету міністрів України – ухвалити рішення про заборону ввезення російських книжок в Україну, зміст яких наповнено духом московського імпершовінізму, що виступає складовою гібридної війни Росії проти незалежної України;

від Прем'єр-міністра України та виконавчої влади – здійснювати моніторинговий контроль за обов'язковим дотриманням ст. 10 Конституції України в усіх державних закладах, установах, організаціях тощо;

від Верховної Ради і Прем'єр-міністра України – закріпити на законодавчому рівні обов'язкову кваліфікаційну вимогу «вільне володіння українською мовою» для викладачів (вчителів, вихователів) усіх освітніх закладів;

від міністра освіти і науки України – взяти на особистий контроль виконання ст. 48 Закону України «Про вищу освіту» (Стаття 48. Мова викладання у вищих навчальних закладах. 1. Мовою викладання у вищих навчальних закладах є державна мова);

від Донецької обласної адміністрації (військово-цивільної) – негайно призначити керівників управлінь освіти та культури в Донецькій області.

Хоча статус державної для української мови закріплений в Конституції України, на практиці майже нічого не робиться задля відновлення історичної справедливості – відродження української мови як найдорожчого національного надбання і головного об'єднувачого чинника українського народу.

Ми вимагаємо, аби найближчим часом були ухвалені закони про:

проведення обов'язкових іспитів з української мови для державних службовців; службовців органів місцевого самоврядування; кандидатів у депутати всіх рівнів; сільських, селищних і міських голів; працівників державних установ, підприємств та організацій; працівників державних ЗМІ; працівників наукових та освітніх установ і закладів; персоналу у сфері послуг;

створення Державної навчально-екзаменаційної системи «Український мовний диплом»;

створення Національного методичного центру для розробки і вдос-

коналення програм курсів української мови зі специфікою професій і посад;

затвердження Державних вимог і норм «Шість рівнів володіння державною українською мовою» на базі «Загальноєвропейських Рекомендацій з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання»;

надання повноваження контролю за педагогічними кадрами Міністерству освіти та науки;

обов'язковість трансляцій на радіо і телебаченні передач з 75-відсотковим україномовним змістом без поєднання з російською.

Ми вимагаємо, аби найближчим часом Уряд ухвалив і почав втілювати програму вивчення і поширення української мови серед населення Криму і сходу, як частину реалізації державної політики щодо консолідації українського народу навколо нашої спільної культури, історії та мови.

Ми вимагаємо негайно опрацювати й почати впровадження державної культурної програми, спрямованої на те, щоб підняти престиж української мови й культури, насамперед шляхом створення високоякісного українського культурного продукту. Українська мова повинна стати першою мовою спілкування в усіх без винятку царинах життя України, мовою міжетнічного спілкування в Україні.

Ми звертаємося до представників вітчизняного підприємництва, фермерських об'єднань, асоціацій підприємців та промисловців, власників кафе, ресторанів, торгових центрів з пропозиціями:

посилити роль та значення державної мови при формуванні логотипів підприємств, розробці торгових марок, брендів та формування основних розділів у планах маркетингового просування товарів і послуг,

приступити до українізації всіх ланок процесу сервісного обслуговування покупців, налагодження діалогу торговельного персоналу з покупцями й клієнтами в діловому україномовному режимі,

забезпечити домінування державної мови у процесі визначення назв кафе, ресторанів, готелів, торгових центрів, підприємств, компаній та інших закладів, при виборі мовного режиму виходу ділових видань для підприємців, покупців та клієнтів, при визначенні мовного режиму ведення всіх форм рекламної пропаганди, віртуального спілкування представників комерційних структур із потенційними клієнтами та покупцями на корпоративних сайтах в інтернет-мережі, при налагодженні мелодійного та мовного супроводження покупців в магазинах, на базарах і в торгових центрах, при оформленні пакувальних матеріалів, цінників, довідкових матеріалів, вивісок, написів у вітражах.

Тільки разом, об'єднавшись на ґрунті того, що робить нас українцями і що намагались знищувати наші вороги, в першу чергу, об'єднавшись навколо рідної мови і культури, ми зможемо подолати виклики, які стоять перед нами, і рухатись вперед у напрямку європейської інтеграції, розвитку і процвітання.

Слава Україні!

ТАК ДУМАЮ

РОЗДУМИ НАД МУКАЧІВСЬКОЮ БУЧЕЮ

Мукачівська буча й події навколо неї викликають у людини, яка мислить, низку запитань, що стосуються сучасних обставин в Україні.

Одне з перших запитань, яке свербить мозок, таке: Чому в демократичній державі – Україні – владні структури й громадськість, зокрема така жива совість України, як «Майдан», допускають, щоб у демократичному парламенті – Верховній Раді України – засідали кримінальні авторитети?

Чи можна допустити, щоб до розробки державних законів та політики демократичної країни мав нехай і мінімальний стосунок злочинний світ?

Злочинний світ в Україні мав безпосередню участь у держав-

ному керівництві за президента-пахана Януковича. Але цей злочинний шматок історії України відійшов у минуле завдяки революції Майдану, одним із чільних прагнень якої було гасло «Банду – геть!».

Виходить, що гасло «Банду – геть!» до кінця не виконано, коли учасники банди засідають у Верховній Раді і яких не торкнулася й славозвісна «люстрація».

Держава, керована щирим демократично наставленим Президентом, Урядом і парламентом, мусить знаходити шляхи, якими обмежувати можливість злочинцям брати участь у керівництві державою. Під цим оглядом президентство Януковича – колишнього злочинця – яскравий приклад до думки,

що злочинців треба ізолювати від будь-якої участі в державному керівництві.

У демократичних державах існує рад законів, які оберігають державу від проникнення злочинців до керма влади. Головний закон, який обмежує участь злочинців – це заборона балотуватися на виборні посади особам, що мали проблеми з правосуддям.

Ця традиція не допускає злочинний світ до влади.

Але як бути в таких самобутніх обставинах, коли кримінальний авторитет не має конкретної судимості, але є членом злочинної партії, керованої злочинцем? Чи можна допускати току особу балотуватися на виборні посади?

Очевидно, що ні!

Але як це зробити на практиці? Як не допустити членів злочинного угруповання до участі у виборах?

Це все в руках демократичної громадськості й обраного нею парламенту.

Демократичний парламент мусить визначити, які з громадських об'єднань, в тому числі псевдопартій, є злочинні угруповання і прирівняти членство у злочинних угрупованнях до юридичної судимості. Тоді центральний виборчий орган, який керує виборами, своїм рішенням не допустить членів злочинних угруповань до виборів.

Отже, членам злочинних угруповань буде надійно за-

крито доступ до демократичних органів влади.

Таких заходів вимагають сучасні обставини. У випадку України це позбавить кримінальних авторитетів дороги до демократичної влади.

Святослав КАРАВАНСЬКИЙ
Р. С. Але, на жаль, такого закону поки що немає. А його розробка депутатами Верховної Ради замінить десятки протестних акцій під Адміністрацією Президента.

ВШАНУВАННЯ

МИТРОПОЛИТ АНДРЕЙ ШЕПТИЦЬКИЙ — ПРАВЕДНИК

(Закінчення.
Поч. на 1 стор.)

Про це під час проповіді до вірних у Зарваниці сказав отець і Глава УГКЦ Блаженніший Святослав.

Предстоятель відзначив, що цьогорічн Всеукраїнська проща до Зарваниці також була присвячена великій постаті в історії нашої Церкви – особі, відомій сучасникам як Велет Святоюрської гори. «Ми сьогодні особливо молитовно згадуємо Великого митрополита, слугу Божого Андрея Шептицького. За десять днів ми відзначатимемо 150-ту річницю його народження», – сказав архієрей.

РОКОВИНИ

Прикарпаття вшанувало пам'ять українського православного релігійного діяча, богослова, патріарха Київського і всієї Руси-України (1993–1995) Володимира РОМАНЮКА.

ЗГАДАЛИ МУЖА ДУХОВНОГО...

На поклін до батьківської землі, яка народила першого патріарха-гуцула і де тепер розташований музей-садиба в його рідному селі Химчин на Косівщині, прибули священники на чолі з владикою Юліаном, влада області й району, численні гості, зійшлися жителі села. Панахидою, заупокійними молитвами, спогадами про пережите поділилися з присутніми ті, хто близько знав патріарха. Творчі колективи району і Химчина разом зі школярами поетично і в музичних композиціях змальовували його образ, представники влади говорили про значення предстоятеля Української Церкви для майбутніх поколінь українців. Адже минула 20-та річниця його загадкової смерті, 20-ліття його кривавого похорону під стінами Софії Київської, – званого у новітній історії незалежної України «чорним вівторком».

Перед початком заупокійного богослужіння, у музеї, де розгорнуто експозицію як інсигнії (знаки влади), облачень, особистих речей, книжок та фотографій патріарха Володимира, так і предметів побуту химчан різних часів, директор музею-садиби Оксана Федчук провела для гостей екскурсію, в якій згадували його страждений шлях, сповнений терпіння, у боротьбі з комуністичною системою у радянських таборах, тюрмах і засланнях, а згодом – з таємними службами.

По відвідинах музею керуючий Коломийської єпархії, преосвященний єпископ Коломийський і Косівський Юліан відслужив із благочинними та понад тридцятьма священниками панахиду за спокій душі патріарха Володимира.

Владика Юліан у поминальному слові говорив про жертвне служіння патріарха Володимира Церкві й своєму народові. По завершенні молитовних заходів відбувся урочистий концерт-реквієм мистецьких колективів Косівського району та Химчина. А згодом про його життєвий шлях як яскравий приклад патріотичного служіння своєму народові розповіли начальник управління культури, національностей та релігій Івано-Франківської облдержадміністрації Володимир Федорак, голова Косівської районної ради Михайло Шатрук, перший заступник голови Косівського райдержадміністрації Михайло Павлюк, сільський голова Химчина Василь Розвадовський.

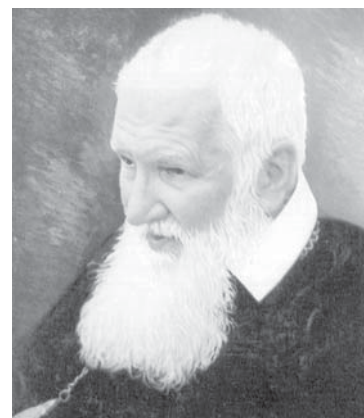
Ким був і є для нас цей Великий митрополит Андрей? «Гадаю, – каже Блаженніший, – годі одним словом описати всю велич цієї особи. Але можна з упевненістю сказати, що весь той зміст, усе те значення, яке ми сьогодні вкладаємо в поняття українець і греко-католик, наповнені духом і мудрістю митрополита Андрея Шептицького».

За словами Предстоятеля Церкви, Андрей Шептицький перевів свій народ і своїх вірних як етнарх українського народу і батько своєї Церкви через дві світові війни. «Уся його молитва, уся його праця може бути підсумована в трьох найважливіших

моментах: єдність, святість і віра в Бога. Він усе своє життя працював над єдністю всередині українського народу, який тоді був поділений кордонами між різними імперіями. Працював і молився над єдністю Української Церкви, бо був переконаний, щоб без церковної єдності годі здобути нам суспільну єдність. Він закликав своїх людей до героїських чеснот, які сам утілював у своєму житті. Закликав їх бути святими, бо лише тоді вони зможуть бути добрими громадянами й відповідальними будівниками своєї держави. Але найбільше він учив

людей вірити в Бога», – розповів Блаженніший Святослав.

Особливо Блаженніший Святослав відзначив любов митрополита Андрея до Пречистої Діви Марії. «Під час найглибших лихоліть він бачив майбутнє, він мав внутрішній зір віри, яким можна було бачити, що станеться з рідним народом опісля. Ми знаємо, що вже на смертному ложі, коли його тілесні очі закривалися, він побачив наше майбутнє. І вірік пророцтво: Україна після великого руйнування встане зі свого упадку. Мир, злагода, висока культура запанують у ній,

але щоб це сталося, треба молитися, треба, щоб Господь Бог і Мати Божа заопікувалися українським народом. І про це, мабуть, він благає сьогодні перед престолом Всевишнього», – сказав Глава Церкви.

НЕЗАБУТИ

ОСТАННІЙ БІЙ СОТЕННОГО БІЛОГО

(Закінчення. Поч. у № 30)

СПОВІДЬ
ПЕРЕД ВЕЛИКОДНЕМ

...Повстанцям тієї фатальної ночі не спалося. Вчора їхній постачальник Бучко приніс кошик з великодніми наїдками. Залишаючи харчі, він завжди переповідав якісь новини, любив поговорити з Білим, а сьогодні чомусь спішив, навіть не діждався сотенного, якого на той час не було на місці. Але Бучкові довіряли, довіряли вже впродовж довшого часу. А він спішив, спішив, щоб знову не зустрітися дорогою зі своїм новим «знайомим», який перестрів його «випадково» в цьому лісі. Хоч «знайомий» всім своїм виглядом був подібний на повстанця, але все ж цей випадок насторожив його. Проте «знайомий» добре вислідив Бучків маршрут і вивідав у нього ще те, чого не можна було розповідати нікому.

Це була ніч перед Великоднем. Сотенний Білий вийшов із криївки і підійшов до стійкового. Стийковий доповів, що довкола спокійно й нічого підозрілого не помічено. На жаль, стійковий не міг знати, що камеральний ліс через кілька годин буде оточений щільним кільцем карателів, що сигналом до наступу на повстанців мають стати звуки церковного дзвона і, врешті, що Бучко через свою необережність, навіть не усвідомлюючи того, став зрадником.

А сотенний задумався на хвилинку, забрав із собою стійкового й разом подалися до криївки. Білий сів на ослінчик, заплющив очі й пробував заспокоїтися, але нав'язливі думки не давали йому спокою. Згадалося дитинство, мама, сестри, брати... Епізоди його життя миготіли перед очима, немов кадри кінофільму, а він ніби стояв збоку й озвучував їх. Це не був сон, це був такий стан душі, коли вона прагне сповіді, й він сповідався. Сповідався перед Богом, перед ріднею, перед собою:

«Пам'ятаю маму завжди в роботі, добру і заклопотану. Все згадувала тата, якого я не бачив, але за якого всі говорили, що він був добрим господарем. Нас було в батьків восьмеро. Мама казала, що Дмитро вдався в тата. Дмитро старший за мене на тринадцять років і на ньому держалася вся чоловіча робота на господарстві. Не пам'ятаю сестрички Марійки, вона була набагато старша за мене і померла ще в дитинстві. А брати мої – Андрій і Василь... Якби вони так скоро не відійшли в інші світи, то були б сьогодні тут зі мною. Мамо, мамо, де ж ти зараз? Чи далі проживаєш в Олені, а чи десь шукаєш притулку по чужих хатах? Знаю, рідненька, що терпиш через мене. Але не суди мене жорстоко. Ти завжди розуміла мене, зрозумій і тепер, особливо зараз, коли нам невимовно боляче, бо наших рідних, Івана і Дмитра, сталінські сатрапи вивезли в Сибір. Я знаю, що це через мене. Пробач мені, мамо, що завдаю тобі стільки страждань. Але я, мамо, повинен бути тут і бити цих зайд, які зазіхають на нашу Незалежність, забирають наше майно, садять нас у тюрми, вивозять на Сибір, нищать нас як націю. Знаю, що сили не рівні,

що справа, за яку ми боремося, коштує життя, але перед ворогом ми не станемо на коліна. Світ має дізнатися, за які ідеї ми кладемо на вівтар своє життя, світ має знати, що від Дону і до Сяну розкинулася українська земля і живе на ній українська нація. За чотири роки Сталін розгромив Німеччину і вже чотири роки минуло, як ми йому оголосили війну, але ми ще тримаємося і ще не раз нагадаємо про себе. Мамо, я знаю, що тобі важко, бо дітей твоїх немає біля тебе. А тобі так потрібна допомога на схилку літ. Ще раз вибач мені... Де ж ти, красуня наша, Анничко?... Тобі, напевне, легше, як нам, бо ти ще за добрих часів виїхала на чужину зі своїм Стахом і нічого не знаєш про нас. Хіба ж ти можеш знати, що я Великдень святкую тут, у лісах, хоч і рідна хата недалеко, а церква, до якої ми ходили на Служби Божі, розбита і знищена цією ненависною війною. Хіба ти можеш уявити собі, що наш Іван і Дмитро зі своїми дружинами і дітьми десь там – у Сибіру, якщо ще живе, на Великдень рубають ліс, або роблять іншу каторжну роботу, бо ці московські антихристи забороняють і згадувати про Великдень...»

СИНУ,
СТЕРЕЖИСЯ ЗРАДНИКА

Мабуть, прийшло до сотенного заспокоєння. Думки потроху відходили і десь там, за обрієм, у далекій безвісті, розчинялися і зникали. Він на хвилику задрімав і наснилася йому мама, що сидить під хатою на лавочці в чорній хустині і щось там орудує голкою на шматкові білого полотна. Вона, не відриваючи очей від праці, сказала лише одну фразу: «Синочку, бережися зрадника». Білий розплющив очі, рвучко підвівся з ослінчика, застібнув пояс, поправив кобуру пістолета, витягнув з кишені запальничку, черкнув кілька разів, щоб загорівся гніт, а тоді обвів поглядом своїх друзів, які від світла по-піднімалися, і тихо сказав: «Ходімо, хлопці, зараз буде світати».

Хлопці швидко привели себе до ладу, забрали зброю і пішли до виходу. Білий підійшов до Скидана, щось удвох порадила, а потім попередили друзів, щоб ішли обережно, і, не порушуючи тиші, покинули криївку. Можливо, з відчуттям тривоги, можливо, зі світлими надіями, навіяними прийдешнім Христовим Воскресінням, повстанці пішли до «намету», який вони вчора обладнали на швидкуруч зі смерекових гілок біля поваленого стовбура смереки. Йшли на достатній відстані один від одного, хтось ніс кошик з Великодніми ласощами, хтось згадував свою рідню за святковим столом, а хтось просто чекав свята, а сотенний «розшифровував» сон...

Після розформування сотні Білий втратив зв'язок з мамою. Мама проживала в сестри Олені в Слобідці під Отинією, і він вже тривалий час ніяких вістей про маму і сестру не одержував. Про те, що вивезли братів Дмитра та Івана, Білий дізнався вже наступного дня. А мама з сестрою дізналися про це пізніше. Ця вістка боляче вразила мамине серце і перед цьогорічним Різдом

Христовим мама померла. Про це вже не судилося дізнатися синові Юрію, але думка про смерть матері переслідувала його, особливо після сьогоднішнього сновидіння.

А хлопці йшли до «намету». Звідси ближче до Бога, звідси видно сонце і чути церковні дзвони. Хлопці йшли на свято. Але свята не буде. Емгебисти склали свій сценарій Повстанського Великодня... В «наметі» зібралися вже всі, на провізоричному століку, складеному з кількох дрючків, в полум'ї свічки красувався великодній кошик. Ось і перший сонячний промінь прийдешнього дня, десь з низів донісся звук церковного дзвона, який сповістив про Великий день Христового Воскресіння.

– Христос воскрес! – піднесено привітав сотенний присутніх.

– Воістину воскрес! – відповіли йому повстанці.

І ТИШУ
ПРОШИЛИ КУЛІ...

І враз ця святочна мить була прошита ворожими кулями. Повстанці зрозуміли, що вони оточені. Якийсь миршавий лейтенантиск несамовито кричав: «Бандьора, здавайся!». Але ніхто здаватися не збирався. У відповідь повстанці, зайнявши кругову оборону, розпочали бій. Першим упав той лейтенантиск, який щойно закликав скласти зброю. Застрочив ворожий кулемет, свистали кулі помежи багатолітніми деревами і впивалися в здорове тіло бучків. Мов від коси, падало віття молодих смерічок. У тихому весняному лісі, в якому повстанці нещодавно насолоджувалися мелодійним співом пташок, раптом загупало, зашуміло, затріскотіло, задиміло. Лісом неслася смерть з автоматом Калашникова. Білий кинув гранату в тому напрямку, звідки строчив кулемет. Вибухнуло ще кілька гранат, але кулеметник зброю з рук не випускав. Та в цьому допоміг йому Білий, який миттєво опинився біля нього. Сотенний заволодів скорострілом і це дозволило трохи стримати натиск енкаведистів. Близько години тривала перестрілка. Білий вже не бачив своїх друзів і не відчував їхньої підтримки.

А енкаведисти намагалися взяти сотенного живим. Та не виходило, бо Білий був з кулеметом, який відповідав короткими чергами на безперервну люту стрілянину облавників. Та враз він затих. І в лісі запанувала якась майже святочна тиша. Лиш звідкись здалека долинав звук церковних дзвонів, які сповіщали світ про Христове воскресіння...

Вже того ж дня начальник Яблунівського РО МГБ інформував своєму обласному начальству: «Проведено операцію з захоплення банди Білого. Живими бандерівців взяти не вдалося. Вони чинили запеклий опір. П'ятеро, в тому числі Білий, убиті».

Шостому пораненому вдалося втекти. Ніяких документів не виявлено, встигли знищити. У командирському планшеті Білого знайдено націоналістичну книжку «Кобзар». Трупи забрано до Яблунівського РО МГБ».

Василь КУРИЩУК,
краєзнавець, член НСКУ

З РОСИ І ВОДИ!..

ВІТАЄМО!

Івано-Франківське міське об'єднання вітає відомого громадсько-просвіт'янського діяча, почесного члена і члена Ради й Правління міського об'єднання ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка, щирого українського патріота

**Володимира СЕЛЬСЬКОГО
з 80-річчям!**

Прийміть від нас щирі слова подяки за сумлінну працю. Все, що Ви зробили, навки не зітреться. Хай Мати Божа охороняє Вас своїм покровом, а Господь додає вам здоров'я, наснаги, щоб не зупинялись Ви на життєвій дорозі й завжди йшли вперед до поставленої мети.

Хай доля Вам відсипле ще сповна
І радості, й наснаги, і здоров'я,
Нехай завжди в душі цвіте весна
І серце зігрівається любов'ю!
Многая і благая Вам літ, плідної праці
собі на честь, а Україні й родині на добро
і славу!

**Зі щирою повагою до Вас
голова МО ВУТ «Просвіта»
ім. Т. Шевченка Василь БОЙКО,
відповідальний секретар Наталія СИНІЦЯ
* * ***

Вітаємо з ювілеями активістів просвіт'янської справи Калушини:

Мар'яну ПРОЦЬ – голову осередку школи № 1 Калуша;

Марію СІКОРУ – голову осередку с. Кадобна;

Наталію ВАГИЛЕВИЧ – голову осередку с. Томашівці.

Ювілей – бентежна дата
Й водночас дзвінка пора.
Це і ваше, й наше свято –
Символ радості й добра.

Зичимо – літа погожі,
Серцю бути молодим.
Хай зажура не тривожить,
Щастя лиш приходить в дім!
Многая літ. З роси і води!

**Від просвіт'ян Калушини
голова «Просвіти» Ігор КОТИК
* * ***

У ці дні відзначає свій день народження член Правління ІФ ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка, активний пропагандист і захисник української мови, директор «Української книгарні»

Ілля ЗАГРАНОВСЬКИЙ.

Просвіт'яни, колеги по роботі на просвіт'янській ниві бажають насамперед доброго здоров'я, здобутків у справі захисту, підтримки й утвердження українського слова і книгодрукування, родинного щастя, твердої віри в щасливе майбуття України.

Ще небо хмарами не вкрите,
Ще так прозоро сяють роси,
Хоч вже по ліву руку – літо,
Хоч вже по праву руку – осінь...
Многая літ! З роси і води!

Колеги-просвіт'яни

ОБРАЗОК З НАТУРИ

ЩЕ Й ЯК МОЖНА...

Ранок. Поліклініка при лікарні. Біля віконечка реєстратури черга. Медсестри про щось розмовляють. По закінченні розмови одна виходить, інша штампує кипу реєстраційних карток. Нарешті помічає відвідувачів:

– Вам до кого?

– Не знаю, але послали до Вас...

Нарешті після усіляких уточнень каже:

– Вам на другий поверх, кабінет №...

Лікар уже приймає. Застовблюю чергу. Прийнявши кількох пацієнтів, – виходить,

на ходу пояснюючи тим, хто роїться біля дверей, що скоро буде. Всі сумирно затихають. А черга все прибуває. Кожний новий довго з'ясовує, хто за ким і яким по рахунку буде. Хвилин через десять з кабінету виходить медсестра і вже неспокійній схвилюваній людності пояснює: «Лікар пішов на п'ятихвилинку і буде через півгодини...»

Хтось сприймає це повідомлення спокійно, майже приречено, хтось обурюється:

– А йдемо у Європу!

– Та яка там Європа, спочатку навели б елементарний порядок тут, у себе... Та що це тут, ось подивіться, що діється на верхах!

І починають перемивати кісточки і Президенту, і Прем'єру, і Голові Вер-

ЯВОРИНА-2015

ДУХ ГЕРОЇКИ ЖИВЕ

В урочищі Розтока поблизу села Липа Долинського району відбувся уже традиційний фестиваль патріотичної пісні «Яворина-2015».

В заході взяло участь керівництво області, району, гості з більшості областей України.

Свято почалося зі змагань з паркового волейболу, участь у яких взяли вісімнадцять команд, а також багатирських ігор, в яких, окрім професійних стронгменів, пробували сили у різних видах конкурсів всі охочі. У програмі заходів були й військові вправи зі збирання-розбирання автомата, стрільба

СЛАВЕТНІ УКРАЇНКИ

З УКРАЇНОЮ В СЕРЦІ

«В сьайві воскресіння України площеніють душі славних дочок нації...»

Це епіграф до буклета на пошану світлої пам'яті Олександри Савицької, українки нескореного духу, громадської діячки, лікаря, почесної членкині Союзу українок, голови Івано-Франківської обласної організації союзнянок. Вийшов він у Києві під егідою цієї поважної організації і коротко розповідає й фотографічно підтверджує життєвий шлях цієї цікавої і неординарної жінки.

Народилася вона в сім'ї лікарів і сама вибрала цей фах, рятуючи здоров'я і життя людей. А ще серце й душа переймалися історією нації і її духовним відродженням. З перших днів Незалежності Леся Савицька активно працювала в міському осередку Союзу українок Івано-Франківська, товаристві «Просвіта», Клубі української інтелігенції імені Богдана Лепкого. Вона – голова секретаріату й архіваріус обласної організації Союзу українок. Багато працювала з молоддю, організовувала мистецькі та книжкові виставки, літературні читання, екскурсії до історичних цінних пам'яток нашої культури. А ще – створила цілу колекцію вишиваного дива – високомистецьких етнічних зразків: сорочки, рушники, обруси, серветки.

Олександра Савицька – делегат і член оргкомітету п'ятох з'їздів Союзу українок України. Вона склала художньо оформлені українською вишивкою альбоми літопису українок. Її шанували й нагороджували. Та найвищою нагородою для неї є любов і шана людей, для добра яких працювала все життя. А продовжила себе у дітях – доньці Оксані й синові Миронові.

ховної Ради, і головному міліціантові, і «Правому сектору» і... І такі вони, і сьайкі, і усі крадуть, і не тієї крові...

А тим часом минає година. Лікаря, здається, тієї крові, все ще нема, то ось-ось має прийти, знову повідомляє медсестра. З усього видно, ті, що у нього, напевно, вже були, скупчуються, щось шепочуть поміж собою, риються в своїх сумках і краєм ока помічаю, що сусідка навіть нервово переставляє конверт з нижньої кишенки у верхню...

Нарешті після години з четвертю приходять його величність лікар.

– Це всі до мене?... Не хвилюйтесь, прийму всіх, – і, окинувши метким оком схвилювану людність, що взяла в облогу двері кабінету, вмент визначив тих, хто скупчувався окремо і щось там перераховував у сумках, відділив від решти й повів коридором до іншого кабінету. За ними ринула і решта, але він факхово відділив їх і сказав:

– У мене прийом у моєму кабінеті!

І через десять хвилин, а загалом через півтори години, нарешті почався (та ні – продовжився) прийом. І як класно: швидко, як на конвеєрі, по хвилині на кожного...

А ви кажете, що нам в Європу не можна. Ще й як можна...

Теодор ДРОВНИЧ

з малокаліберної зброї. Учасники подивилися виставку зразків використаної зброї, за допомогою якої українські військовослужбовці захищають територіальну цілісність держави на сході.

Про плекання героїчного духу й самопожертви в ім'я України відбувалось і на хресній дорозі до цвинтаря полеглих вояків УПА. Прикарпатці й гості взяли участь у поминальній панахиді біля пам'ятника крайовому провіднику Організації Українських Націоналістів Ярославу Мельнику та Пам'ятного хреста «Небесній сотні». Йшлося про подвиг курсантів Старшинської школи УПА «Олені» та провідника ОУН Карпатського краю Ярослава Мельника (Роберта), які героїчно загинули в боях зі спецпідрозділами НКВД поблизу гори Яворина.

**Ювілейна Всеукраїнська конференція
«90 років Союзу українок України».
Івано-Франківськ,
12–13 квітня 2013 року**

Закінчила земне буття шановна і дорога посестра Олександра Савицька, жінка-українка високих національних ідеалів, у липні 2014 року. Пригорнула її навіки рідна земля на цвинтарі у Дем'яновому лазі.

Нехай не згасає свіча пам'яті нашої дорогої пані Лесі – символ невмирущої її душі, моляться її посестри-союзники.

Т. Д.

ІМЕНОСЛОВ

ТАЄМНИЦІ ІМЕНІ

КОРНІЙ

Наймення *Корній* (*Корнелій*, *Корнілій*, *Корней*, *Корнеліуш*, *Корнило*, *Корнил*), кажуть учені, вирросло з кореня латинського слова *корну* (rig) чи, можливо, з кореня слова *корнум* (ягода кизилу).

Ім'я має певну кількість пестливих форм (*Корнійко*, *Корнелик*, *Корнилко*, *Корнійчик*) і стало основою багатьох прізвищ, зокрема: *Корнієнко*, *Корнійченко*, *Корнеленко*, *Корнієв*, *Корніїв*, *Корнілов*, *Корнійчук*, *Корнійчишин* (від *Корнійчиха*), *Корнюшин*, *Корнюшенко*.

МАР'ЯН

Рідкісним, але гарним і звучним чоловічим та жіночим найменням є у нас ім'я *Мар'ян* (*Мар'яна*). На перший погляд – це нібито здвоєне наймення (Марія і Ян). Однак тільки на перший погляд, бо якщо ви володієте латинською мовою або хоча б дещо чули з латинської граматики, то пам'ятаєте, що присвійні прикметники римляни утворювали за допомогою суфікса «-ан». Отож *Мар'ян* (*Маріан*) є звичайним присвійним прикметником від давно відомого імені *Марія*, котре має кілька тлумачень (особлива, та, що гірко плаче тощо).

Українці та деякі з сусідніх народів носять кілька прізвищ, що походять від цього наймення: *Мар'яненко*, *Мар'янчук*, *Мар'янів*, *Мар'ямів*, *Мар'яшин*, *Мар'янчишин*, *Мар'ясь*, *Мар'ясько*, *Мар'янець*.

ДУХОВНЕ

БОГОРОДИЦЯ НА ГОРІ

З ініціативи парафіян Делятина на вершині гори Підсмерічок на висоті 1251 м встановили скульптуру Богородиці.

Статую освятив архієрей Василій Івасюк, повідомляє прес-служба Коломийсько-Чернівецької єпархії. Архієрей закликав молитися за мир і спокій в Україні та зазначив, що Богородиця дивиться в бік Делятина й буде благословенням і покровом для всіх вірних.

Постамент Богородиці встановлено з ініціативи активних парафіян храму Різдва Пресвятої Богородиці с-ща Делятин за фінансової підтримки Романа Станіщука та його друзів.

СПОРТ ДЛЯ ВСІХ

СПЕКОТНІ РЕЗУЛЬТАТИ

З 17 по 19 липня в столиці відбулися фінальні змагання VI Всеукраїнських ігор ветеранів спорту (осіб старших 30 років) з легкої атлетики. В змаганнях взяли участь спортсмени з усіх областей України. Такі змагання проводяться один раз у два роки. Останній раз вони відбулися в кінці вересня 2013 року в Ялті. Тоді збірна команда області виступала в повному складі – 10 осіб і завоювала перше місце. Цього року в зв'язку з фінансовими труднощами в Київ приїхало тільки півкоманди – 5 осіб. Тому важко було боротися проти команд, які мали по 10–14 учасників.

Змагання проходили на стадіоні «Атлет» у важких погодних умовах. Сильна спека, стадіон знаходиться в заглибині, крім того, навколо стадіону 24-поверхові будинки, що виключало будь-який рух повітря. Разом це створило ефект «сауни». І в цій «сауні» два дні «парилися» спортсмени. Були теплові удари, відмова деяких органів, падіння результатів, передчасний схід з дистанції. Отож лікарі, як і спортсмени, теж напружено працювали.

Але наші земляки викладалися на повну й показували свої найкращі результати. Так, наприклад, срібний призер чемпіонату Європи 2015 року Іван Файчак, який незабаром буде святкувати свої поважні 76 років, на дистанції 300 м з бар'єрами показав час, який тільки на п'ять відсотків поступається світовому рекорду. Найдовше «парився» з нашої команди Петро Морикот із Тлумача, який змагався в бігу на дистанціях 5000 та 10 000 м. У напруженій боротьбі збірна команда нашої області завоювала загальнокомандне третє місце і нагороджена дипломом та Кубком.

Спортивну славу Прикарпаття захищали іванофранківці Іван Файчак та Василь Кричун, косівчанин Микола Рабинюк, а також Володимир Ільницький із села Середній Березів Косівського району і Петро Морикот із Тлумача. Обов'язки представника й тренера команди виконував Василь Кричун.

**Члени збірної команди області
(зліва направо)**

**Іван Файчак, Володимир Ільницький,
Микола Рабинюк,
Василь Кричун, Петро Морикот**

